

Att**Organ**

Hälso- och sjukvårdsnämnd

Plats

Sammanträdesrum Mälaren, Regionhuset, Västerås

Tidpunkt

Onsdagen den 24 maj 2023

§ 63 Vårdval vårdcentral - förändringar i förfrågningsunderlag

HSF230221

Ärendet i korthet

Utifrån en översyn av förutsättningar, uppdrag och utfall inom valfrihetssystemet för vårdcentraler i region Västmanland 2021 togs en rapport fram inkluderande ett antal förslag till förändringar i förfrågningsunderlaget som styr vårdcentralernas verksamhet ("Primärvård 2022 och framåt - översyn av primärvårdsprogram och ersättningsmodell"). Dessa förslag presenterades som ett samlat ärende till RF i juni 2021 och resulterade i en återremiss (2021-06-15 § 68). Sedan dess har några förändringar i förslaget redan beslutats i Regionstyrelsen (2021-10-26 § 228).

Tillsammans med de förslag som nu läggs fram för beslut anses återremissen som hanterad. Förslaget innehåller 12 punkter grupperade inom tre områden; principer för styrning och uppföljning, förändring av ersättningssystem samt förändring av uppdraget.

I enlighet med beslut i ärende HSF230120 som fattades på Regionfullmäktige 2023-04-13 kommer HSN att fatta de ytterligare beslut inom respektive förslag som kan behövas före en publicering av förfrågningsunderlaget.

Detaljerad beskrivning av ärendet**Förslag till beslut om principer för styrning och uppföljning inom Vårdval vårdcentral**

- a) Riktningen mot God och nära vård och den pågående omställningen av hälso- och sjukvården ska återspeglas i uppdraget inom Vårdval vårdcentral.
- b) För att primärvården ska kunna utgöra navet i hälso- och sjukvården behöver en målbild och strategi tas fram för att successivt öka ansvaret och omfattningen på vårdcentralernas uppdrag och därmed andelen av hälso- och sjukvårdsbudgeten som ska riktas till primärvården. Strategin ska även omfatta insatser för att möjliggöra ett utökat patientansvar genom att sträva mot färre listade per fast läkarkontakt samt ett effektivt nyttjande av vårdcentralens olika professioner. Strategin ska återspeglas i utformningen av förfrågningsunderlaget inom Vårdval vårdcentral.
- c) Hälso- och sjukvårdsförvaltningens vägledande principer som de sammanfattas i begreppen Tillsammans, Uppströms, Nyskapande samt Behovsanpassat ska även återspeglas i utformningen av förfrågningsunderlaget inom Vårdval vårdcentral.

2023-05-24

- d) Förfrågningsunderlaget inom Vårdval vårdcentral ska i huvudsak inriktas på att beskriva vad uppdraget innebär samt vad som ska uppnås och i mindre grad styra hur uppdrag ska utföras, för att möjliggöra anpassningar till olika patienters och patientgruppers behov. Mindre detaljstyrning innebär ökat fokus på uppföljning samt tydliga avtalsvillkor som reglerar förutsättningar för återbetalning av ersättning och andra konsekvenser av brister i utförandet av uppdraget.

Förslag till beslut om ersättningssystemet inom Vårdval vårdcentral

- e) Ersättningssystemet inom Vårdval vårdcentral ska utformas så enkelt och transparent som möjligt. En ökande andel kapitering, fast ersättning per listad, ska eftersträvas så att resurserna i systemet kan användas effektivt och komma patienterna till del.
- f) Ersättning för mottagningsbesök avseende läkare och sjuksköterskor (110 kr/besök) tas bort och ersättningen läggs in i kapiteringen. Detta för att öka vårdcentralernas möjlighet att anpassa sina arbetssätt för olika patientgrupper och mer effektivt använda sin tid. Åtgärden tar bort ekonomiska incitament för att boka in besök när andra kontaktvägar kan fylla syftet minst lika bra och stödjer den digitala utvecklingen. Åtgärdens effekter på såväl kvalitet som tillgänglighet ska noga följas upp och negativa effekter för listade patienters tillgänglighet ska kunna minska vårdcentralens ersättning.
- g) Den budgeterade ersättningen kopplad till särskilda kvalitetsmål sänks och motsvarande belopp läggs in i kapiteringen. Kvarvarande målrelaterad ersättning ska utformas så att den stödjer aktuella prioriterade utvecklingsområden.
- h) Uppdraget för patientgruppen äldre och multisjuka samt läkarstöd till kommunerna ska prioriteras i ersättningssystemet genom en omfördelning
- i) En modell för etableringsstöd ska tas fram för leverantörer som ansöker om att starta upp en ny vårdcentral eller en ny filial kopplad till befintlig vårdcentral, för att stimulera ökad tillgänglighet till vård för invånarna.

Förslag till beslut om uppdraget inom Vårdval vårdcentral

- j) Tydliggör i förfrågningsunderlaget för Vårdval vårdcentral att uppdraget att bedriva barnmorskemottagning kan hanteras genom avtal med annan vårdcentral under förutsättning att det inte medför en negativ påverkan på tillgängligheten för patienterna.
- k) Säkerställ att leverantörerna inom Vårdval vårdcentral är skyldiga att erbjuda det digitala utbud av tjänster som regionen fastställer som gemensam servicenivå.
- l) Utveckla uppdrag och förutsättningarna inom området kris- och katastrofmedicinsk beredskap, för att återspegla det förändrade omvärldsläget.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Besluten påverkar uppdrag och förutsättningar för befintliga och nya leverantörer inom valfrihetsystem vårdval vårdcentral. Befintliga leverantörer aviseras om förändringarna sex månader före ikraftträdandet.

2023-05-24

Beslutet innebär ökad kostnadskontroll för regionen samt en ökad förutsägbarhet för leverantörerna vilket möjliggör investeringar i verksamheten.

Beslutet medför inga ökade kostnader.

Hållbarhet*Miljöperspektiv*

Ärendet bedöms inte ha någon inverkan på miljön.

Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Ärendet bedöms inte ha någon inverkan på mänskliga rättigheter.

Invånarperspektiv

Förändringar i ersättningssystemet strävar efter att invånarna ska erhålla rätt vård på rätt sätt, utan att ekonomiska incitament ska påverka professionens val av insats.

Uppföljning

Uppföljningen av besluten sker som en del av Vårdval primärvårds löpande uppdrag och ska rapporteras till Hälso- och sjukvårdsnämnden.

I ärendet yrkar

Heidi-Maria Wallinder (V) yrkar att punkten h) kompletteras till att omfatta även unga med psykisk ohälsa, samt att punkt i) i underlaget stryks.

Ulrika Spårebo (S) stöder yrkandet avseende punkten h).

Beslutsgång

Ordföranden ställer först beredningens förslag i dess helhet mot Heidi-Maria Wallinders andra yrkande vilket innebär beredningens förslag utan punkten i), och finner att nämnden beslutar enligt beredningens förslag i dess helhet.

Ordföranden ställer därefter Heidi-Maria Wallinders första yrkande om tillägg i punkt h) mot avslag och finner att tilläggsyrkandet avslås.

Nämnden beslutar därmed enligt beredningens förslag i dess helhet.

Hälso- och sjukvårdsnämndens förslag till fullmäktiges beslut

1. Föreslagna förändringar i förfrågningsunderlaget till Vårdval vårdcentral genomförs och ska gälla från och med 2024-01-01.
2. Återremissen av ärendet vid regionfullmäktige 2021-06-15 § 68 anses härmed hanterad.

Reservation

Bilaga

Heidi-Maria Wallinder (V) reserverar sig till förmån för sitt yrkande enligt bilaga.

Ulrika Spårebo, Kenneth Östberg, Malin Carnbring och Fehmi Paulus, alla (S), reserverar sig mot beslutet.

2023-05-24

Paragrafens slut -----

Vid protokollet

Christina Ersson, mötessekreterare

Justerat 2023-

Lina Eriksson
Ordförande

Gisela Carstinge
Justerare

Att justeringen tillkännagivits på regionens anslagstavla
2023- intygas:

Christina Ersson

Rätt utdraget intygas 2023-05-26

Christina Ersson